

Postanowienie z dnia 27 czerwca 2000 r., I CZ 62/00

Przyczyna uchybienia terminowi do wniesienia kasacji przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd (art. 169 § 1 *in fine* k.p.c.) ustaje w dniu, w którym miał on rzeczywistą możliwość wniesienia kasacji, a nie w dniu dowiedzenia się przez niego o wyznaczeniu go pełnomocnikiem.

Przewodniczący: Sędzia SN Gerard Bieniek

Sędziowie SN: Helena Ciepła, Marek Sychowicz (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2000 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku Antoniego S. z udziałem Barbary M., Krystyny B. i Andrzeja S. o dział spadku, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 17 stycznia 2000 r., postanowił uchylić zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2000 r. Sąd Okręgowy w Radomiu odrzucił kasację wniesioną przez pełnomocnika wnioskodawcy – adwokata z urzędu Marka A., jako wniesioną po upływie przepisanej terminu.

Na wymienione postanowienie wnioskodawca wniósł zażalenie zawarte w pismach wniesionych osobiście przez niego i przez jego pełnomocnika. W zażaleniu skarżący nie zakwestionował ustaleń stanowiących podstawę wydania zaskarżonego postanowienia, według których odpis orzeczenia zaskarżonego kasacją został doręczony mu w dniu 25 lutego 1999 r. i że kasacja została wniesiona w dniu 30 lipca 1999 r. Zarzucił natomiast, że wadliwe było postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 19 października 1999 r., odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji i że postanowienie to wydane zostało mimo nierozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ze względu na zarzuty, na których oparte zostało zażalenie, jego kontrola sprowadza się do rozpoznania – na podstawie art. 393¹⁹ w związku z art. 380 k.p.c. – postanowienia z dnia 19 października 1999 r. Postanowienie to poprzedzało wydanie zaskarżonego postanowienia, nie podlegało oddzielnemu zaskarżeniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 48 i uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r. III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1) i miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, w piśmie z dnia 30 lipca 1999 r., zawierającym wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, nie można dopatrzeć się żadnych sformułowań, które świadczyłyby o zamieszczeniu w tym piśmie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji. Wniosku takiego nie zawierały też inne pisma procesowe wnioskodawcy złożone przed wydaniem przez Sąd Okręgowy postanowienia z dnia 19 października 1999 r. Nie było zatem żadnych podstaw uzasadniających rozważanie przez Sąd Okręgowy kwestii przywrócenia terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Odrzucając wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że skoro adwokat Marek A. dowiedział się o ustanowieniu go pełnomocnikiem dla wnioskodawcy w dniu 14 lipca 1999 r., to od tego dnia rozpoczął bieg przewidziany w art. 169 § 1 k.p.c. termin tygodniowy do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, a skoro wniosek został złożony po upływie tego terminu, to jako spóźniony podlegał odrzuceniu (art. 171 k.p.c.). Z poglądem tym nie sposób się zgodzić.

Trafnie skarżący podniósł, że skoro równocześnie ze złożeniem wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji należało wnieść kasację (art. 169 § 3 k.p.c.), to na zapoznanie się z aktami sprawy i sporządzenie kasacji pełnomocnikowi wnioskodawcy pozostawał tylko tydzień. Tymczasem ustawa (art. 393⁴ k.p.c.) przewiduje termin miesięczny (liczony od dnia doręczenia orzeczenia stronie skarżącej) do wniesienia kasacji. W tej sytuacji za dzień, w którym ustała przyczyna uchybienia terminu do wniesienia kasacji w rozumieniu art. 169 § 1 *in fine* k.p.c. należało uznać dzień, w którym adwokat ustanowiony pełnomocnikiem dla wnioskodawcy miał rzeczywistą możliwość wniesienia kasacji. Możliwość taką adwokat miał zaś dopiero po zapoznaniu się z aktami sprawy, ze stanowiskiem

wnioskodawcy co do zakresu kasacji i po sporządzeniu kasacji. Czynności te adwokat miał obowiązek podjąć bez nieuzasadnionej zwłoki, ale przy uwzględnieniu jego normalnego obciążenia pracą zawodową. Wobec tego, że w typowej sytuacji procesowej ustawa przewiduje dla tych czynności termin miesięczny (art. 393⁴ k.p.c.), skrócenie tego okresu stronie, dla której ustanowiono pełnomocnika byłoby ograniczeniem jej uprawnień. Dlatego w takim wypadku za dzień, w którym ustała przyczyna do wniesienia kasacji w rozumieniu art. 169 § 1 *in fine* k.p.c. należy uznać nie dzień zawiadomienia adwokata o ustanowieniu go pełnomocnikiem, ale dzień, w którym miał on rzeczywistą możliwość wniesienia kasacji, nie późniejszy jednak od dnia zawiadomienia go o ustanowieniu pełnomocnikiem więcej niż o miesiąc. Jeżeli w tym terminie adwokat nie złożył wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, to od okoliczności danego przypadku będzie zależało uznanie, kiedy ustała przyczyna uchybienia terminu do wniesienia kasacji.

Z powyższego wynika, że skoro wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji (wraz z kasacją) ustanowiony dla wnioskodawcy pełnomocnik adwokat Marek A. złożył w dniu 30 lipca 1999 r., to wniosek ten z tej przyczyny, dla której został uznany przez Sąd Okręgowy za spóźniony, nie podlegał odrzuceniu. Zarzut zażalenia, że postanowienie Sadu Okręgowego z dnia 19 października 1999 r. jest wadliwe, okazał się zasadny.

Ponieważ rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu zależało od rozstrzygnięcia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, wadliwość postanowienia stwierdzającego nieskuteczność złożenia tego wniosku i jego nierozpoznanie uzasadnia uchylenie zaskarżonego postanowienia. Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁹ w związku z art. 386 § 4 k.p.c. postanowił zatem jak w sentencji.

Należy zaznaczyć, że rozstrzygnięcie to nie oznacza przesądzenia, że złożony przez wnioskodawcę wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji został złożony w terminie (art. 169 § 1 *in fine* k.p.c.), ani że wniosek ten jest zasadny (art. 168 § 1 k.p.c.). Z akt sprawy wynika mianowicie, że Sąd Okręgowy ustanowił dla wnioskodawcy pełnomocnika już postanowieniem z dnia 24 marca 1999 r. i adwokata tego w osobie Grzegorza K. Okręgowa Rada Adwokacka w Radomiu wyznaczyła w dniu 7 kwietnia 1999 r., a następnie zwolniła, wyznaczając w jego miejsce innego adwokata. Adwokat Marek A. jest piątym adwokatem wyznaczonym w tym trybie. Jak można wnosić z pisma wnioskodawcy z dnia 29 kwietnia 1999 r.,

powodem tego była odmowa wniesienia kasacji przez kolejno wyznaczanych adwokatów. Przy ocenie, czy wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji złożony został przez wnioskodawcę w terminie (art. 169 § 1 *in fine* k.p.c.), a jeżeli tak, to czy wniosek ten jest zasadny (art. 168 § 1 k.p.c.), powinno być rozważone zachowanie nie tylko adwokata Marka A., ale wszystkich kolejnych pełnomocników wnioskodawcy. Do prawidłowego (terminowego) podejmowania czynności procesowych w imieniu wnioskodawcy byli oni bowiem obowiązani w czasie od ich wyznaczenia do zwolnienia, a ich uchybienia powinny być traktowane tak, jak uchybienia samego wnioskodawcy.